

Aftrap voor Tour de Force 2015-2020

Als eerste aanzet werd op het Nationaal Fietscongres de 'Uitnodiging van Zwolle' door Fietsberaadvoorzitter Tymon de Weger overhandigd aan wethouder Filip van As en aan Gerrit Jan Kok, gedeputeerde in Overijssel.

Het fietsgebruik groeit, maar de voorzieningen blijven achter. Hoe lopen we die achterstanden in en leiden we het fietsverkeer de komende jaren in goede banen? Op uitnodiging van de gemeente Zwolle lanceert CROW-Fietsberaad de Tour de Force 2015-2020. Opzet is om met medewerking van zoveel mogelijk partijen medio 2015 een Actieprogramma op tafel te leggen met concrete plannen en initiatieven.

Het gaat goed met de fiets. Meer mensen nemen vaker en verder de fiets. Vooral in de stad is de fiets 'booming', met een aandeel dat inmiddels oploopt tot 30 à 40 procent. Het ziet er naar uit dat die groei doorzet en dat sluit perfect aan op de stedelijke ontwikkeling die komende jaren centraal staat. Want de fiets is het vervoermiddel bij uitstek om de stad bereikbaar en leefbaar te houden. Alle redenen om de populariteit van de fiets te benutten en verder uit te bouwen.

Achterstand

Maar de voorzieningen van de fiets zijn niet in hetzelfde

tempo meegegroeid en zeker niet klaar voor de toekomst. Op tal van punten lopen we inmiddels achter de feiten aan. Zo is er achterstand bij de aanleg van bredere fietspaden, snelle fietsroutes, en stallingen bij stations en in binnensteden. Maar ook stagneert het wetenschappelijk onderzoek rond de fiets en de ontwikkeling van kennis over marketing. Bovendien kan er nog veel verbeterd worden aan de samenwerking tussen de verschillende overheidslagen als het gaat om de organisatie en de financiering van het fietsbeleid. Er moet een forse inhaalslag worden gemaakt om die achterstanden in te lopen.

Uitnodiging van Zwolle

Het groeiend gebruik van de fiets brengt grote uitdagingen met zich mee:

- Hoe zorgen we ervoor dat fietsers zich prettig en snel door de stad kunnen (blijven) verplaatsen?
- Hoe gaan we om met een groeiend aantal fietsers dat zich sneller wil verplaatsen dan andere?
- Hoe vergroten we de veiligheid van de toch kwetsbare fietser in het verkeer?
- Hoe regelen we dat fietsers hun fiets goed kunnen (blijven) stallen in binnensteden en bij stations?
- Hoe kunnen we ook fietsers de moderne gemakken van reis- en parkeerinformatie bieden?

In de komende maanden willen we een proces op gang brengen om met alle betrokken organisaties de uitdagingen te inventariseren en deze om te zetten naar concrete acties.

Doel is om vóór de start van de Tour de France in Nederland, in juli 2015, een Actieprogramma 2015-2020 te presenteren. Geïnspireerd door de wielertour noemen we dit actieprogramma de Tour de Force 2015-2020. De Tour de Force zal dan vóór de zomer van 2015 gepresenteerd worden op het Nationaal Fietscongres in de startplaats van de wielertour: Utrecht.

Het is de bedoeling dat drie bestuurders namens gemeenten (VNG), provincies (IPO) en Rijk fungeren als wedstrijdleiding over de Tour. Tijdens de proloog nodigen we het peloton uit mee te denken over de uitdagingen die er zijn en hoe we die met slimme ideeën en oplossingen samen succesvol zouden kunnen aanpakken. Dit mondt dan uit in een gezamenlijk actieprogramma met de af te leggen etappes voor de jaren 2015-2020.

Hoofdpunten uit: De 'Uitnodiging van Zwolle'

De volledige tekst van 'De uitnodiging' is te vinden op www.fietsberaad.nl > zoek: tour de force.

Etappes

Fietsstad Zwolle vroeg daarom aan CROW-Fietsberaad een pad uit te zetten hoe de doorgroei van de fiets in de komende jaren gestalte moet krijgen. Het antwoord: de Tour de Force! Een initiatief om alle krachten te bundelen om in vijf jaar tijd de achterstanden in te lopen en de fiets een toekomstvaste plaats te geven in het mobiliteitsbeleid.

Naar analogie met de Tour de France gebeurt dat in etappes, te beginnen met de proloog. Opzet is om eerst de belemmeringen voor een verdere groei van het fietsgebruik in kaart te brengen. Maar ook om te horen wat de kansen voor de fiets

zijn en welke oplossingen in de praktijk te realiseren zijn. De komende maanden gaat CROW-Fietsberaad die kansen en belemmeringen inventariseren, waarbij tijdens het Nationaal Fietscongres al de eerste voorzetten werden gegeven in een speciale workshop met vertegenwoordigers van een aantal gemeenten.

Imago

Daar passeerden al een aantal belemmeringen en kansen de revue. Zo werden veelvuldig de financiële obstakels genoemd. Daarbij werd niet in de eerste plaats gedoeld op

Zwolle heeft met 'De Uitnodiging van Zwolle' enig recht van spreken. Het werd onlangs gekozen tot Fietsstad 2014.

Zwolse wethouder Filip van As

'We dreigen

het gebrek aan middelen, maar veel meer op hoe je gebruik kunt maken van de beschikbare geldbronnen. In de praktijk is dat vaak lastig. Deels omdat je daarvoor terecht moet bij hogere overheden, maar ook omdat er vaak tijdrovende en kostbare subsidieprocedures mee zijn gemoeid. Een ander punt dat veelvuldig werd genoemd is het imago van de fiets, zowel bij politici als in het maatschappelijk veld. De mindset ontbreekt vaak nog.

Kansen zijn er echter genoeg, zo bleek ook in de workshop. Die liggen bijvoorbeeld in het zoeken van een aansluiting op de Agenda Stad, en door de fiets in te brengen in andere beleidsvelden, zoals economie en gezondheid.

Deze en andere invalshoeken zullen de komende maanden nog uitvoerig aan de orde komen bij de verkenning die CROW-Fietsberaad gaat uitvoeren en die volgend jaar bij de start van de Tour de France in Utrecht moet leiden tot de Tour de Force 2015-2020!

Ron Hendriks

Zwolle werd Fietsstad 2014. Filip van As is daar niet alleen wethouder, hij is ook de man die binnen de VNG de fiets vertegenwoordigt in de mobiliteitsportefeuille. Er moet volgens hem heel wat gebeuren om ervoor te zorgen dat de fiets zijn leidende positie behoudt. Dat gaf de aanzet tot de Tour de Force 2015-2020. Een aanpak om de fiets de komende jaren veel nadrukkelijker op de agenda te krijgen.

'Want hoewel Nederland natuurlijk het fietsland bij uitstek is, dreigen we achterop te raken. Er komt steeds meer druk op de bereikbaarheid van de stad door de toenemende verstedelijking', stelt Filip van As. 'De fiets biedt een oplossing voor die problemen. Het is een uiterst milieuvriendelijk vervoermiddel, goed voor de leefbaarheid in de stad. En bovendien is fietsen goed voor je gezondheid. Nu overduidelijk is dat de stad steeds belangrijker wordt, moet je daar op inspelen.'

De Zwolse wethouder ziet de toenemende urbanisering ook in zijn eigen stad terug. 'Zwolle neemt een steeds centralere positie in de regio in. We hebben daar ook voor wat betreft de fiets al vroeg op ingespeeld. Bijvoorbeeld door de aanleg van fietsnelwegen, fietsstraten en andere voorzieningen. Maar daarmee ben je er niet, er is meer voor nodig.'

Er zit op dit ogenblik veel dynamiek in het fietsen. En je moet inspelen op die veranderlijke werkelijkheid.

achterop te raken'

Elektrische fiets

Van As noemt als voorbeeld de ontwikkelingen rond de elektrische fiets, inmiddels goed voor 1 op de 10 fietskilometers. 'De elektrische fiets zorgt voor een forse stimulans van het fietsen. Dat gaat echter gepaard met grotere snelheidsverschillen op het fietspad. En die worden wellicht nog groter als er nog snellere elektrische fietsen komen. Daar moet je op inspelen. Of kijk naar Amsterdam. Daar worstelt men met de snorfiets op het fietspad. Die zou daar eigenlijk naar de rijbaan moeten omdat het te vol wordt. En ook op het gebied van de verkeersveiligheid is nog veel te doen. Het aantal fietssslachtoffers is nog altijd verontrustend hoog.'

'Kortom, er zit op dit ogenblik veel dynamiek in het fietsen. En je moet inspelen op die veranderlijke werkelijkheid', aldus Van As. Dat vraagt volgens de Zwolse wethouder niet alleen initiatieven bij gemeenten, maar ook samenwerking op alle niveaus. 'Bij het ontwikkelen van een stad moet je veel meer rekening houden met de fiets. Dat kunnen gemeenten niet alleen. De fietspaden zullen breder moeten worden. Dat vraagt aanpassing van de richtlijnen. De elektrische fiets moet in goede banen worden geleid, dat vraagt om aanpassing van wetgeving, enzovoort.'

'Ook het stallen van fietsen is natuurlijk problematisch. Hier in Zwolle speuren we iedere vierkante meter af om te kijken of we nog meer fietsen kwijt kunnen. Maar vaak ontbreekt de ruimte gewoonweg', zo constateert Van As. En dan val je

terug op duurdere oplossingen. 'Het is vooral rond stations dan steeds weer de vraag wie wat gaat betalen. Ook een onderwerp dat om samenwerking vraagt, in dit geval tussen Rijk, gemeenten en NS.'

Samenwerking

'Met de 'Uitnodiging van Zwolle' willen we iedereen ervan doordringen dat voor zo'n innovatieve aanpak samengewerkt moet worden. Niet alleen door Rijk, provincies en gemeenten, maar ook met belangengroepen als de Fietsersbond, kennisinstituten en het bedrijfsleven.'

'Op het Nationaal Fietscongres hebben we de stemming gepeild en de stakeholders bij elkaar gebracht. Van daaruit moet een grote coalitie ontstaan waarmee we verder kunnen. We geven onszelf tot het volgende Fietscongres in 2015 de tijd om met een concrete aanpak te komen. Je moet het op een of andere manier handen en voeten geven. Hoe precies, dat gaan we komende maanden bekijken.'